

KLAU?TUKAS

PAŽINIMO RAKTAS YRA KLAUSTUKAS

NEPRIKLAUSOMAS TRAKŲ VYTAUTO DIDŽIOJO GIMNAZIJOS LAIKRAŠTIS NR. 87 2019-11-26

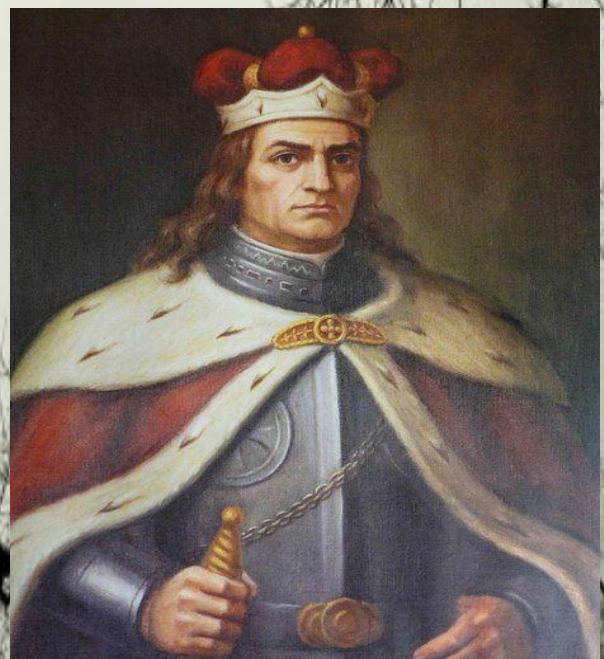
Apie Vytautą Didįjį

O Vytautai Didis! Lietuvos kunigaikšti,
Kur Vilnių mylėjai mažiau nei Trakus,
Čia pilį didingą Tau tėvas pastatė,
Kad tu čia gyventum ir būtum drąsus.
Tu daugel kryžiuočių nukovei be baimės
Ir koveis su chano galingais pulkais.
Tu žirgius pagirdei prie jūros Juodosios
Ir ten sutikai karaimus darbščius.
Tu Sofiją, dukrą, išleidai už ruso.
Ir rusai pagalbą Tau teikė už tai.
O Vytautai Didis, Didžiu tu paskelbtas
Už mokslo ir rašto plitimą pas mus.
Tu būtum karalius, bet priešai nelemti
Sutrukdė juo tapti ne kartą, ne du.
Karūną Tau vokiečiai kalė iš naujo.
Per prūsų žemes ją gabeno slapta.
Karūna čia pat. Nelaiminga lemtis.
Kritai Tu nuo žirgo. Ištiko mirtis.
Tau žmonės prie kelio paminklą pastatė.
Kad būtum per amžius garsus ir žymus.
O Vytautai Didis! Lietuvos kunigaikšti,
Mums Tavo vardas be galo brangus.
Kamilė Baltrūnaitė 2a

Mieli skaitytojai,

kai už lango žvarbu, kai norisi paimti šiltos arbatos puodelį ir jaukiai įsitaisyti prie židinio, paskaityti įdomių pasakojimų, į Jūsų duris beldžiasi gimnazijos laikraštis „Klaustukas“. Nauji mokslo metai - naujas ir laikraščio numeris, kviečiantis dar kartelį prisiminti kai kurias mūsų bendruomenės gyvenimo akimirkas, pasidžiaugti, kad esame kartu, kad kuriame, veikiame, mąstome ir stengiamės, kad šis buvimas kartu būtų ir prasmingas, ir skatinantis tobulėti, ir padedantis augti.

Smagaus skaitymo ir iki susitikimo žiemą

2018-2019 mokslo metų metraštis (ištrauka)

O greit slenka laikai,
jūs valandos sparnuotos!
(K. Donelaitis)

K. Donelaičio eilutė primena prabėgusius metus. Trakų Vytauto Didžiojo gimnazijoje metų ratas taip pat apsisuko. Jame buvo akimirku, kūrusių savitą nuotaiką, žadinusių tikėjimą bei ryžtą, skatinusių nebijoti svajoti, nes... svajonės pildosi! Juk gražiausias žmogaus pergalės gimsta iš pačių didžiausių, pačių drąsiausių vizijų. Kuo drąsesnės svajonės, tuo toliau į priekį jos veda. Kuo ypatingi gimnazijai praėję mokslo metai? Taigi tradiciškai rudenį atsigręžiame atgal ir prisimename, skaičiuojame gražiausias 2018-2019 mokslo metų akimirkas, džiaugiamės ir didžiuojamės nuveiktas darbais.

Gimnazija džiaugiasi ir didžiuojasi tarptautinių konkursų nugalėtojais. Nuoširdžiai džiaugiamės šalies ir rajono konkursų, olimpiadų nugalėtojais. Kaip ir kasmet, dalyvauta ir Nacionaliniame diktanto konkurse, gimnazijos bibliotekos organizuotame projekte „Spalis – mokyklų bibliotekų mėnuo“, skaitymo skatinimo projektuose „Šiaurės šalių literatūros savaitė“, „Knygų Kalėdos“. Džiaugiamės pavasarį gimnazijoje vykusiu rajoniniu Meninio skaitymo konkursu, kuriame dalyvavo ir mūsų gimnazijos skaitovai. Kaip ir kasmet džiugina kūno kultūros mokytojų ir jų ugdytinių pasiekimai.

Gimnazija džiaugiasi ir didžiuojasi olimpiadų, konkursų, varžybų rezultatais ir skatina gimnazistus Mokinio Nobelio premija.

Premijomis įvertinami gabiausi mokyklos mokiniai, daug pasiekę įvairiose mokslo srityse ar kitaip garsinę mūsų gimnazijos vardą. Geriausieji mokiniai (o tokių skaičiuojame net 74) vyko į edukacinę kelionę po Dzūkijos nacionalinį parką.

Vienas reikšmingiausių 2018-2019 mokslo metų gimnazijos projektų – inovacijų ir švietimo naujovių paroda „MOKYKLA 2018“, į kurią vyko keturi gimnazijos mokiniai su parengtu darbu „Elektronų kelionė per „žalią pievą auksiniu keliu“.

Įdomus, prasmingas, jau antrus metus į gimnazijos veiklą įnešantis naujų idėjų, „eTwinning“ projektas. 2019 metų pavasarį gimnazijoje svečiavosi Latvijos Marupės vidurinės mokyklos mokiniai ir mokytojai. 2019 metų balandžio mėnesį projekto dalyviai - 8b, c klasių mokiniai - lankėsi Maltoje, kur buvo užmegzta partnerystė su Maltos ir Vengrijos mokyklomis. Dalyvauta ir projekto „Kompiuterinio mąstymo ikvėpėjai“ baigiamajame renginyje „You can code“. 6-7 klasių mokiniai lankėsi didžiausiame IT centre Kaune – JAV programavimo paslaugų įmonėje „Devbridge Group. Kaip atrodo programuotojo kasdienybė“ – tai ekskursija po JAV programavimo paslaugų įmonę „Devbridge Group“, kur mokiniai susitiko su programuotojais, susipažino su virtualia realybe .

Trakų Vytauto Didžiojo gimnazija prisijungė prie Europos Sąjungos šalių mokyklų ir dalyvavo projekte „Europos mokyklų sporto diena 2019“. Plėtojant Mąstymo mokyklos idėjas kūrybiškai integruoti trys mokomieji dalykai: chemija-biologija, informacinės technologijos ir dailė – projektas „Matomas – nematomas pasaulis“.

Nuo 2015-2016 mokslo metų gimnazijoje vykdomas Nuodugnaus mokymosi projektas. Baigiamojame *Lyderių laikas 3* konferencijoje 7a klasės mokiniai pristatė projektą „Nuodugnūs mokymas matematikoje“. Nuodugnaus mokymosi projektas įsisuko ir į netradicinėje erdvėje vykusią užsienio kalbų skaitovų popietę, kur savo temas poetine kalba pristatė net 43 gimnazijos mokiniai .

Mokiniai ir mokytojai gimnazijoje gyvena turiningą ir įvairiapusį gyvenimą, džiugina tradiciniai renginiai: Mokytojų diena, Vytauto Didžiojo vardo renginys, I-ųjų klasių krikštynos, abiturientų Šimtadienis, Valstybinių švenčių renginiai.

Džiaugiamės, jog gimnazijos bendruomenė kuria nuotaikingas erdves poilsiui, saviugdai, gerai savijautai ir kviečia visus į atradimų erdvę, kurioje susiduria emocijos ir intelektas, rimtis ir linksmos šelionės, akademinės žinios ir ieškojimai.

Keliaudami po šiaurės Lietuvą mokėmės

„Šią savaitę mes, 5b ir 5c klasės mokiniai, pradėjome neįprastai. Ne mokyklos suoluose, o autobuse. Vykome į kelionę, kurios galutinis tikslas buvo Šiauliai. Kelionę pradėjome Panevėžyje, stiklo muziejuje ir stiklo studijoje, kur matėme daug nuostabių dirbinių. Kai apsižvalgėme muziejuje, vėl leidomės į kelionę. Po kelių smagių valandų autobuse atvykome į Pašilių Stumbryną, kur visi maitinome ir stebėjome stumbrus. Mano klasiokai pirštą palaižė stumbras ir ji ėmė bėgioti, jaudintis ir pasiskundė mokytojai. Visi smagiai pasijuokėme ir leidomės toliau į kelionę. Mes vykome į Šeduvos malūną, kur skaniai papietavome ir pailsėjome. Toliau vykome į „Rūtos“ šokolado fabriką, kur sužinojome šokolado istoriją ir pasigaminome daug skanių saldinių. Kelionę baigėme Kryžių kalne, kur pasivaikščiujome ir susipažinome su garsiu religiniu objektu. Kelionė namo neužtruko, nes autobuse visad žaidėme ir linksminomės. Aš labai džiaugiuosi, kad kelionė praėjo taip smagiai ir įdomiai. Patiko viskas: autobusas, pietūs, šokoladas, potyriai, stumbrai. Jau autobuse ėmėme planuoti kitą kelionę, nes buvo labai viskas šaunu.“ (5c klasės mokinė Rugilė Vaisėtaitė)

„Mūsų 5b klasė susiruošė į kelionę po šiaurės Lietuvą turėdama tikslą nukeliauti į Panevėžio stiklo studiją, Pašilių rezervate pamaitinti stumbrus, pamatyti Šiaulius, apsilankyti saldinių fabrike „Rūta“ ir pakeliui užsukti į Kryžių kalną.

Stiklo muziejuje pamatėme, kaip gamina spalvotas stiklo figūreles, vazas, žvakides. Ar žinojote, kad stiklo fabrike krosnys kūrenamos ir dieną, ir naktį? Jos užgesinamos tik darbuotojų atostogų metu.

Pašilių Stumbryne gėrėjomės stumbrais, stambiausiais Lietuvos gyvūnais. Ten gyvena 21 stumbras, aplink klajoja dar 72. Mes maitinome gyvūnus, stebėjome jų elgesį, fotografavomės. Svarbu nepamiršti būti atsargiems, nes stumbras gali peršokti net dviejų metro aukščio tvorą.

Kaip galima būti Šiauliuose ir neužsukti į „Rūtos“ fabriką? Mes ne tik užsukome, bet ir dalyvavome edukacinėje programoje. Pirmiausia pasižiūrėjome filmą apie šokolado istoriją. Sužinojome, kad šokoladą išrado indėnai. Įsivaizduojate, kad už 10 kakavos pupelių kitados buvo galima nusipirkti labai stiprų žmogų. Už vieną pupelę — pomidorą, už dvi — avokadą, už 3 pupeles — kiaušinį, už 4 — vištą arba triušį. Pirmas šokoladas buvo su čili pipiru, o vėliau europiečiai sugalvojo vietoj čili pipiro įdėti cukraus. Seniau vyrai gėrė šokoladą iš specialaus rožinio puodelio, kad nesuteptų ūsų, o moterys iš mėlyno. „Rūtos“ fabrike mums patiko gaminti saldinius, skanauti šokoladą, marcipaninį įdarą.

Kryžių kalne mes pirmą kartą pamatėme vienoje vietoje tiek daug kryžių. Juos statė ir dabar stato žmonės, kad Dievas padėtų jų šeimoms ir apsaugotų nuo nelaimių.

Kelionės metu mes labiau susidraugavome su 5c klase, parsivežėm daug įspūdžių ir naujų žinių.

Dėkojame 5b ir 5c klasės vadovėms Jūratei Budvydienei ir Sandrai Valentienei už nuostabią kelionę.“

(5b klasės mokinė Gabija Suščinskaitė)

Mokyklos Trakuose. Dabar Trakuose veikiančių mokyklų vietos istorija

Trakų mokykla yra antroji seniausia mokykla Lietuvoje. Pati seniausia-Vilniaus katedrinė, kuri veikė jau 1397m. Tačiau jos abi buvo ne tokios pačios – vilniškė atitiko specialiosios vidurinės mokyklos tipą (taip ją dabar galėtume apibrėžti), o trakiškė buvo parapijinė, t. y. pradinė. Naujųjų Trakų bažnyčią Vytautas įsteigė 1409 m. gegužės 24 Trakuose surašytu dokumentu. Originalus dokumentas neišliko, bet jis yra likęs pakartotas vėlesnių valdovų dokumentuose. Šiandien dokumentą randame Zigmanto Vazos 1618m. kovo 26 d. rašte, tvirtinančiame tų turtų priklausomumą. Šis dokumentas rėmėsi Žygimanto Senojo tokio pat turinio raštu.(1522 m. kovo 3d.) Ši mokyklėlė buvo plataus, per kelis amžius išaugusio parapijinio tinklo dalelė. Į Lietuvą įžengė prieinama, vieša raštingumą skleidžianti

Institucija. Mokoma tikybos pagrindų, giedoti giesmes (dažniausiai) lotyniškai ir rašto (dažniausiai rašto buvo mokoma lotynų kalba, o tikėjimo pradmenų- kalba, kurią mokėjo mokytojas). Mokslai buvo tęsiami kolegijose (veikė nuo XVI a.), Vilniaus universitete, Krokuvos ir kituose Europos universitetuose. 1526 m. Vilniaus vyskupystės sinodas priėmė nutarimą, o jis lietė ir Trakų mokyklą, kad prie kiekvienos bažnyčios būtų mokyklėlės, o jose mokoma lietuvių ir lenkų kalbomis, bet tai turėjo liesti tik tikėjimo pradmenų dėstymą, ne raštą. Bėgant šimtmečiams, per karus ir marus, kai sumažėdavo gyventojų, o juos slėgdavo skurdas, tokios parapijinės mokyklos kurį laiką neveikdavo, vėliau atsikurdavo. 1804 m. senojoje Trakų mokykloje mokėsi 40 berniukų.1818 m. klebonaujant Antanui Giedraičiui pastatyta parapijinė mokykla (Birutės g. Nr. 6). Pastatas beveik nepakitęs iki mūsų dienų.

Trakų mokytojų seminarijos veiklos laikotarpiai:

Lenkiškasis laikotarpis (1924-1937m.)

Lietuviškasis laikotarpis (1940-1947m.).

Mišrios (lietuviškos, lenkiškos ir rusiškos) seminarijos laikotarpis(1947-1957m.)

Lenkiškasis laikotarpis (1924-1937m.) 1924 m. Lenkijos okupuotuose Trakuose Lenkijos valdžia įkūrė Valstybinę Trakų moterų mokytojų seminariją, kurioje buvo rengiami mokytojai daugiausia Vilniaus krašto bei visos Lenkijos pradinėms mokykloms.

Direktorė Julija Rutkovska vadovavo 13 metų. 1937m. Lenkijos švietimo ministerija nutarė uždaryti Trakų mokytojų seminariją, vietoje jos įsteigti keturių klasių gimnaziją ir 3-jų metų vyrų pedagoginį licėjų.

Sprendimo motyvai buvo šie: organizuoti gimnaziją Trakų apylinkių kaimo vaikams, kuriems sunku pasiekti Vilniaus gimnaziją, ir daugiau parengti mokytojų vyrų. Norėta paruošti aukštesnės kvalifikacijos mokytojus.

Lietuviškasis laikotarpis (1940 -1947m.)

Seminarijos patalpose įsikūrė keturklasė gimnazija ir vyrų mokytojų licėjus. Šios mokymo įstaigos gyvavo vos dvejus metus, t.y. iki 1939m. Antrojo pasaulinio karo pradžios.

1940 m. čia vėl įkurta mokytojų seminarija, tik dabar lietuviška. Tai įvyko grąžinus Lietuvai Vilniaus kraštą.

1939m. rudenį Lietuvos kariuomenė įžengė į Vilnių. Šiame krašte lietuviškos mokyklos nebuvo. Buvo nutarta palikti visas lenkiškas mokyklas ir jose imta mokyti lietuvių kalbos. Vėliau kurtas visas lietuviškų mokyklų tinklas. Labai trūko mokytojų, todėl Lietuvos švietimo ministerija sumanė Trakuose steigti pradžios mokyklų mokytojų seminariją. Direktoriumi paskiriamas Marijampolės mokytojų seminarijos direktorius Juozas Mičiulis.

1940m. birželio mėn. Lietuva neteko nepriklausomybės, buvo pakeista vyriausybė

Naujasis Pradžios mokslo departamento vadovas Vincas Žilionis pritarė Trakuose steigti mokytojų seminariją.

Vokietijos okupacijos metai

1942 m. pavasarį į Trakus suvažiavo daug vokiečių kariuomenės, apsistojo jie seminarijos patalpose.

Pamokos vyko už Bernardinų ežero lenkų paliktose tuščiose poilsio vilose.

Mokytojai liko tie patys. Pakeistas buvo tik vokiečių kalbos mokytojas. Dirbti pradėjo Leonas Jovaiša. 1944 m. liepos 5 d. seminarijos direktorius pasitraukia iš Trakų, prieš tai pusiasalio pilies teritorijoje, buvusiam bendrabutyje, buvo paslėpti seminarijos dokumentai.

1944-1945 mokslo metai prasidėjo.

Tais metais įsteigti 4 parengiamieji kursai (60 mokinių) ir 4 pagrindiniai kursai (65 mokiniai).

Mišrios (lietuviškos, lenkiškos ir rusiškos) seminarijos laikotarpis (1947-1957m.)

Nuo 1947-1948 mokslo metų pradžios seminarijoje greta lietuviškų kursų (26 mokiniai) įsteigtas lenkų kalba mokomas pirmas kursas (27 mokiniai), o nuo 1951-1952 m. ir rusų kalba mokomas pirmas kursas. Mokytojai buvo rengiami lenkiškoms ir rusiškomis pradinėms mokykloms. Nuo tų laikų Trakuose veikia rusų ir lenkų kalbomis mokanti Trakų Vidurinė mokykla.

1957m. Mokytojų seminariją perkėlus į Naująją Vilnią, jos vietoje įkurta mokykla – internatas. Direktorius Vytautas Cegelskas. Mokykla – internatas persikėlė iš Kudirkos gatvės į naują pastatą Birutės gatvėje.

1974 m. Trakų mokyklos – internato pastate įsikūrė Trakų 2-oji vidurinė mokykla. Abi mokyklos- internatinė ir vidurinė- dirba tose pačiose patalpose. Dalis mokinių mokėsi antroje pamainoje. 1982 m. lapkričio 23 d. Trakų 2-oji vidurinė mokykla įsikuria naujame pastate Birutės gatvėje. Direktorius Jonas Bagdonas. Nuo 1991-1992 m.m. Vytauto Didžiojo gimnazijai vadovauja Elvyra Janušauskienė.

Nuo 2014 m. iki dabar Trakų Vytauto Didžiojo gimnazijos direktorė Jolanta Martyncevienė.

Trakų Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo
bažnyčia

1818 m. klebonaujant Antanui Giedraičiui pastatyta
parapijinė mokykla (Birutės g. Nr. 6). Pastatas
beveik nepakitęs iki mūsų dienų

1995 m. gegužės 22 d. Lietuvos Respublikos Gimnazijų taryba Trakų Vytauto Didžiojo vidurinei mokyklai suteikė pirmosios humanitarinės gimnazijos statusą.

1998 m. pavasarį Trakų Vytauto Didžiojo mokyklai patvirtintas humanitarinės ir realinės gimnazijos statusas, reorganizavus vidurinę mokyklą į Trakų pradinę mokyklą ir Trakų Vytauto Didžiojo gimnaziją. Gimnazijos inauguracija vyko 1998 m. spalio 28 d.

1998 liepos 1 dieną, Trakų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Trakų Vytauto Didžiojo vidurinė mokykla reorganizuota į Trakų Vytauto Didžiojo (vidurinę mokyklą) gimnaziją ir Trakų pradinę mokyklą. Trakų pradinę mokykla savo veiklą pradėjo 1998 rugsėjo 1 dieną.

Kelios Vytauto Didžiojo gimnazijos mokinės tyrė gimnazijos vietos istoriją. Kartu susipažinta su visų dabar Trakuose veikiančių mokyklų vietos istorija. Išsiaiškinta, kad vietos istorija artimai susijusi su Trakų Bernardinų vienuolynu ir šv. Mikalojaus bažnyčia, kuri buvo įsikūrusi pietinėje miesto dalyje ant gana aukštos kalvos, vadinamos Bernardinų kalva. Ši teritorija rašytiniuose šaltiniuose minima 1497m., kai čia pradėjo statyti Martyno Goštauto funduotą šv. Mikalojaus vyskupo bažnyčią [ji nebuvo baigta statyti]. Po ilgai trukusių statybų vienuolyno pastatas atiduotas Bernardinų ordino vienuoliams. Vienuolynas pradėjo veikti tik 1617m. 1655m. karų su Maskva metu, rusų kariuomenė užėmė Trakus, nuniokojo ir vienuolyną bei bažnyčią.

XVIIIa. po remonto ant kalvos išaugo barokinis – klasicistinis dviejų aukštų vienuolynas ir dvibokštė su penkiais altoriais bažnyčia, pašventinta 1750m. Istoriniuose šaltiniuose aptinkama, kad šiame vienuolyne buvusi mokykla. Bernardinų vienuoliai buvo sukaukę labai didelę biblioteką. Yra išlikęs jos knygų sąrašas. Didelę sąrašo dalį sudaro knygos, skirtos Lietuvos istorijai, filosofijai, poezijai. Uždarius vienuolyną, biblioteka buvo išblaškyta. Vienuolynui priklausė teritorija, kurią dabar apjuosia Birutės, Vytauto ir Mindaugo gatvės.

1924 m. Lenkijos okupuotuose Trakuose Lenkijos valdžios įkurta Valstybinės Trakų moterų mokytojų seminarijos pastatas.

1957m. Mokytojų seminariją perkėlus į Naująją Vilnią, jos vietoje įkurta mokykla – internatas. Mokykla – internatas persikėlė iš Kudirkos gatvės į naują pastatą Birutės gatvėje

Trakų Vytauto Didžiojo gimnazija

Trakų pradinė mokykla

Trakų vidurinė mokykla

Žurnalistinis tyrimas

Į mūsų gyvenimą vėl nusprendė grįžti ruduo. Laikas, kai tenka atsisveikinti su vasara, iš spintos gelmių išsitraukti milžiniškus megztinius, nepasiilgtas striukes ir skėčius. Laikas, apie kurį kiekvienas turi savo nuomonę – vieni visus metus jo laukia, o kiti vos rudeniui prasidėjus ima bambėti, kaip laukia žiemos. Įkvėpti šios nuomonių įvairovės paklausėme mūsų brangiųjų skaitytojų jų nuomonių apie rudenį.

Pirmąjį atsakymą gavome jau po kelių sekundžių. Mūsų aktyviausioji skaitytoja G. teigia: „Oi kaip myliu rudenėlį! Aišku, lauke gražu, malonu pažiūrėti per langą, bet visų svarbiausia- rudens pradžioje kasmet pradėdamas rodyti naujas „Klauskite daktaro“ sezonas, kurio laukiu visą vasarą“. Savo nuomone taip pat pasidalino skaitytojas P.: „Kas vyksta lauke, man toli gražu nerūpi, bet

rudenį mėgstu dėl puikios daržovių įvairovės parduotuvėse. Ypač moliūgų. Ko gi dar žmogus gali norėti, jei virtuvėje nuolat turi šviežios, nuostabios moliūgų sriubos?“ Apie moliūgų sriubą iš tiesų gavome daug atsakymų, bet ruduo patinka ne visiems skaitytojams. Štai viena skaitytoja V. vėl skundžiasi: „Šalin tą jūsų rudenį! Net iki banko negaliu nueiti sausa! Lyja, lyja ir lyja. Kiek galima!“

Tai buvo kelios skaitytojų nuomonės. Šį kartą apie rudenį. Kviečiame kuo dažniau apsilankyti mūsų klube „Klaustukas“ ir pasidalinti savo nuomonėmis apie jus dominančius arba jums aktualius dalykus.

Redakcijos vardu Gintarė Kantakevičiūtė 2d

